

LESBRIEF

BURGERSCHAP MBO

Prijs

Eerlijke voedselprijzen

Deze les is een product van het project Zeeuwse Kringloop; samen verder met burger, boer en visser. Dit project is opgezet door de projectpartners Zeeuws Agrarisch Jongeren Kontakt, Scalda en Zeeuws Land- en Vis Collectief. Tijdens de looptijd van het project (2020 – 2022) wordt gewerkt aan het tot stand brengen van een wederkerige transfer tussen burger, boer en visser.

Dit lesmateriaal mag in zijn geheel vrij gebruikt worden. Het is niet toegestaan onderdelen toe te voegen of te verwijderen zonder schriftelijke toestemming van de projectorganisatie.

Info@zeeuwsekringloop.nl

2021, Colijnsplaat

"Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland".

Lesomschrijving

Wat betaal je voor een kilo aardappelen? Wat kost het eigenlijk om een kilo aardappelen te telen? Is dit in verhouding met wat ik in de supermarkt betaal?

In deze les vind je de antwoorden op deze vragen. Door middel van een spel ga je zelf onderzoeken wat nu de kosten zijn van het produceren van de agrarische producten en wat je als consument betaalt.

Lesdoel

De student is in staat om een inschatting te kunnen maken van wat je betaalt in de supermarkt voor het agrarische product.

De student is in staat om een inschatting te kunnen maken van wat het voor de teler kost om een agrarisch product te produceren.

De student is in staat om een inschatting te kunnen maken van wat het voor de teler oplevert.

Categorie

Deze les sluit aan bij de volgende categorieën, zoals ook opgenomen op de website van Kennispunt MBO Burgerschap (www.burgerschapmbo.nl), in afwachting van de leerlijn.

- ✓ Economisch
- ✓ Politiek – juridisch
- ✓ Sociaal- maatschappelijk
- ✓ Vitaal burgerschap
- ✓ (Denk)vaardigheden

Benodigheden

- Spel "Wie biedt er meer?"
 - Spelkaarten
 - Infokaarten
 - Scorebord
 - Pen

Lesduur

50 minuten

Lesinhoud

Vorbereiding

Voorafgaand aan de les zal de docent de theorie moeten inlezen. Deze uit de lesbrief, maar ook op de infokaarten. Daarnaast moet het spel worden geprint, zodat de studenten de kaarten ter beschikking hebben.

<i>Tijdspad</i>	Activiteiten docent	Activiteiten student
Inleiding 10 min	<i>Gericht op voorkennis activeren en onderwerp inleiden. Docent stelt inleidende vragen aan de studenten.</i>	<i>Studenten denken na over wat ze voor het laatst hebben gekocht aan voedsel, wat dat kost en waard is.</i>
Kern 30 min	<i>In de kern wordt kort ingegaan op de inleidende theorie. Daarna wordt het spel "Wie biedt er meer?" In kleine groepjes gespeeld in de klas. De docent heeft hier de begeleidende rol.</i>	<i>Na een korte inleiding op de theorie, gaan de studenten in kleine groepjes (2-6 personen) aan de slag met het spel "Wie biedt er meer"? In het spel moeten de studenten schatten wat de agrarische producten kosten. Zijn de schattingen correct verdienen ze punten. De informatie hiervoor vinden ze op de infokaarten.</i>
Slot 10 min	<i>Tijdens het slot vindt terugkoppeling plaats. Hoe is het spel verlopen? De vragen uit de evaluatie kunnen klassikaal of per groep besproken worden. De resultaten zijn de samenvatting van de les.</i>	<i>In de terugkoppeling beantwoorden de studenten de vragen uit de evaluatie en vormen hun conclusie.</i>

Introductie:

Om 1 brood te maken, heb je 525 gram meel nodig. 1 Vierkante meter tarwe levert ongeveer 800 tot 1000 gram op. Voor het maken van een bruin brood is er dus ongeveer 0,6 vierkante meter tarwe nodig. In Nederland telen we ongeveer 109.628 hectare graan. Dat zijn heel wat broden! Maar brood heb je niet zomaar. Hiervoor is grond, zaden, bemesting, gewasbescherming, machines en personeel nodig. Dit kost heel wat geld voor de telers. Maar wordt deze prijs ook betaald? Dat ga je in deze les te weten komen.

Eerst even zelf nadenken:

- *Hoeveel besteed je per week aan eten?*
- *Wat voor eten heb je voor het laatst gekocht?*
- *Weet je nog wat je ervoor betaald hebt?*
- *Denk je dat deze prijs overeenkomt met wat de ondernemer krijgt?*

Juiste en eerlijke prijzen voor voedsel

De landbouwsector moet niet alleen voldoende voedsel produceren dat veilig en van hoge kwaliteit is, maar ook voldoen aan andere maatschappelijk wensen, zoals rekening houden met dierenwelzijn, behoud van biodiversiteit, een schoon milieu en vermindering van de bijdrage aan broeikasgasemissies.

De regels om tegemoet te komen aan die maatschappelijke wensen zijn opgesteld in een beleid (Europees en nationaal) en afspraken met afnemers. Voldoen aan die wensen betekent in veel gevallen hogere kosten voor de primaire producent (de boer), maar resulteert niet altijd in hogere opbrengsten.

Tegelijkertijd is voedsel in de loop van de tijd steeds goedkoper geworden. Volgens Minister Schouten van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is voedsel zelfs te goedkoop en zijn te lage prijzen een factor die bijdraagt aan onverantwoorde voedselverspilling.

Ook consumeren mensen van sommige producten te veel (vlees, suiker) en van andere te weinig (groente en fruit) en dat heeft schadelijke effecten op gezondheid en draagt bij aan stijgende gezondheidskosten. Dit leidt tot de roep bij sommige partijen om wat aan de prijzen voor voedsel te doen, waarbij sommige producten extra duur zouden moeten worden gemaakt (vetbelasting, suikerbelasting) en andere juist gesubsidieerd zouden moeten worden (fruit). Verschillende EU- lidstaten experimenteren inmiddels met dergelijke doelbelastingen.

Spel: Wie biedt er meer?

*In dit spel ga je agrarische producten kopen of verkopen.
Iedere consument krijgt 10 euro om te besteden. Verdeel de producten onder de telers.*

- 1. De teler brengt zijn product op de markt.*
- 2. De consumenten mogen ieder een bod uitbrengen.*
- 3. De teler bepaalt aan wie het product wordt verkocht.*
- 4. De bieding wordt genoteerd op het scorebord.*
- 5. Alle producten worden zo verkocht.*
- 6. Zijn alle producten verkocht? Dan ontvang je de infokaart als teler of consument.*
- 7. Nu kan het scorebord verder worden aangevuld.*
- 8. Deel met elkaar en noteer de werkelijke kostprijzen en verkoopprijzen.*
- 9. Noteer de verschillen.*
- 10. Noteer de punten per persoon.*

Is het bod niet geaccepteerd of krijgt de teler het product niet verkocht kan worden er geen punten verdiend.

Is het verschil bij de teler of bij de consument niet groter dan 40% wordt er 1 punt verdiend. Is het verschil niet groter dan 20%, 2 punten.

Is er geen verschil worden er 3 punten verdiend. Wie de meeste punten heeft!

**Het spel kan met 2 tot 6 personen gespeeld worden. Altijd minimaal 1 teler en 1 consument.*

Evaluatie

Bespreek in de evaluatie de volgende onderdelen:

Wat viel je op in het spel?

Bij welke producten waren de verschillen het grootst?

Welke producten had je meer of minder waard geschat?

Wat vind je van de verschillen tussen de kostprijs, verkoopprijs naar handel en consumenten prijs?

Kijk nog eens naar je vragen uit de introductie, wat vind je nu van je antwoorden?

"Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland".

